

ΔΙΟΒΙ: η ανταπόκριση των οικονομικών βιβλιοθηκών στις προκλήσεις της εποχής

Ιφιγένεια Βαρδακώστα^α

^αΒιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Ifigenia@hua.gr

Περίληψη

Η προστιθέμενη αξία της γνώσης αποτελεί παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης, γεγονός που επιβεβαιώνεται από την έμφαση που δίνεται από τον επιχειρηματικό κόσμο, εδώ και μια εικοσαετία τουλάχιστον, στην οικονομία της γνώσης. Παράλληλα, φαινόμενο της ίδιας περιόδου διεθνώς είναι η πίεση που ασκείται στις Βιβλιοθήκες ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στους σύνθετους ρόλους τους, να ικανοποιήσουν το αναγνωστικό κοινό, να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα του έργου τους και να συνεχίσουν να εκπληρώνουν την αποστολή τους, παρά τη μείωση των προϋπολογισμών τους. Ειδικότερα στην Ελλάδα, η οικονομική κρίση ανέκοψε την ανοδική πορεία ανάπτυξης των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών που είχε παρατηρηθεί από τη δεκαετία του '90 –κυρίως μέσω ερευνητικών χρηματοδοτήσεων. Βιβλιοθήκες ερευνητικών ιδρυμάτων, οργανισμών κ.λπ. λειτουργούν, σήμερα, έχοντας περιορίσει δραστικά τις δραστηριότητές τους και, κατ'επέκταση, τις συνδρομές τους σε κάθε είδους έντυπα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η λειτουργία τους.

Η παρούσα εργασία σκοπό έχει να παρουσιάσει το Δίκτυο Οικονομικών Βιβλιοθηκών (ΔΙΟΒΙ), απόρροια της συνεργασίας δέκα –αρχικά– βιβλιοθηκών σχετικών με την οικονομική πληροφορία, ως αντίδραση στις δυσκολίες που αυτές αντιμετωπίζουν τα τελευταία χρόνια στην προσπάθειά τους να προσφέρουν ποιοτικές υπηρεσίες. Αιτιολογώντας τη βαρύτητα των οικονομικών πληροφοριών στην καθημερινότητα του πολίτη, τη σημασία της βιβλιοθήκης για την πρόσβαση σ' αυτές αλλά και τον ρόλο των συνεργασιών σε ένα σύγχρονο και απαιτητικό περιβάλλον πληροφόρησης, η εργασία περιγράφει λεπτομερώς τις διαδικασίες που οδήγησαν στην ίδρυση του ΔΙΟΒΙ, καθώς και τους στόχους του. Επιπλέον, αναφέρεται εκτενώς στην ημερίδα που οργανώθηκε και η οποία αποτελεί το πρώτο συνεργατικό αποτέλεσμα των μελών του Δικτύου με σκοπό τη γνωστοποίησή του αλλά και την προσέγγιση των χρηστών των οικονομικών βιβλιοθηκών για την καταγραφή των αναγκών τους.

© 2015 Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Λέξεις-κλειδιά: συνεργατικά δίκτυα, οικονομικές βιβλιοθήκες, δίκτυα βιβλιοθηκών, ΔΙΟΒΙ, συνεργασίες

doi:

Abstract

The added value of knowledge constitutes a factor of economic growth, a fact confirmed by the emphasis that the business world has been giving to the economy of knowledge for at least twenty years. At the same time, during the last two decades libraries all over the world have been facing the pressure to respond to their complex roles – satisfying their user communities, developing the effectiveness and efficiency of their work, and continuing to fulfill their mission – while at the same time reducing their budgets. Especially in Greece, due to the economic crisis, the growth that the academic libraries had achieved in the last two decades –mainly through research financing projects– was held back. Other libraries (e.g. research centres, etc.) have been limiting their activities, for example subscriptions, a fact that seriously hampers their operation.

This paper aims to present the Hellenic Economic Library Network (HELIN) that was created as a result of cooperation between ten libraries – initially – in the field of economics, in response to the difficulties that they have been facing in their efforts to provide good services. This paper will describe in detail the establishment of HELIN and its objectives, demonstrating the importance of economic information for all citizens in everyday life, the significant role of the library in providing access to this information, and the role of partnerships in a modern and challenging information environment. In addition, this paper includes extensive reference to the one-day scientific conference organized by Network members in order to promote HELIN and mainly to approach the users of economic libraries, so that the Network can shape its future actions according to the needs of the user community.

© 2015 Hellenic Academic Libraries Link

Keywords: cooperative networks, economic libraries, library network, HELIN, co-operations

1. Οικονομική Πληροφορία και Βιβλιοθήκες

Ότι η γνώση παράγει προστιθέμενη αξία και αποτελεί παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης επιβεβαιώνεται από την έμφαση που δίνεται, εδώ και μια εικοσαετία τουλάχιστον, στην οικονομία της γνώσης από τον επιχειρηματικό κόσμο.

Σύμφωνα με τον Paye (1996) «*Η γνώση είναι τώρα ένας κρίσιμος παράγοντας υποστήλωσης της οικονομικής ανάπτυξης. Τα παραγόμενα αγαθά και οι υπηρεσίες υψηλής αξίας βελτιώνουν την οικονομική απόδοση και ενισχύουν τη θέση στο διεθνή ανταγωνισμό... η αύξηση των άυλων επενδύσεων που είναι δύσκολο να μετρηθούν... έχει γίνει ένα μεγάλο θέμα για τις εταιρείες και τις Κυβερνήσεις*» ενώ στο ίδιο κλίμα ο Stewart (1994) υποστηρίζει πως «*το πνευματικό κεφάλαιο είναι κάτι που δεν μπορείς να δεις, δεν μπορείς να αγγίξεις και που επιπλέον σε κάνει πλούσιο*».

Και πράγματι, στη βιβλιογραφία, μεταξύ άλλων, καταγράφεται ότι «οι πιο παραγωγικοί επαγγελματίες είναι εκείνοι που έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση και χρησιμοποιούν περισσότερο τις πηγές πληροφόρησης»¹. Οι χρήστες μπορούν να εξάγουν αξία χρησιμοποιώντας και εφαρμόζοντας τη γνώση που έλαβαν από τη συσσωρευμένη πληροφορία και την επεξεργασία που έχει αυτή υποστεί.

Οι βιβλιοθήκες παρέχουν την πλειονότητα των υπηρεσιών τους δωρεάν, εκτός από εξειδικευμένες υπηρεσίες, μετά από απόφαση του οργανισμού. Τέτοιες υπηρεσίες μπορεί να είναι ο διαδανεισμός και η παράδοση υλικού, η αναπαραγωγή κάποιων σελίδων σε φωτοτυπικό ή/και εκτυπωτή και, σπάνια, η πληρωμή ετήσιας συνδρομής μέλους στη βιβλιοθήκη. Οι βιβλιοθήκες δεν μετρούν την *Τιμή* ως παράγοντα της δράσης τους. Μετρούν όμως το κόστος παροχής υπηρεσιών, προμήθειας πηγών, υποδομών και λειτουργίας του φυσικού και ιδεατού χώρου, καθώς και παρόμοια στοιχεία. Η οικονομική διάσταση της σκέψης των βιβλιοθηκών επικεντρώνεται στην προσπάθεια της μεγαλύτερης κατά το δυνατόν αξιοποίησης των πληροφοριακών πηγών αλλά και της άριστης εκμετάλλευσης των υπηρεσιών.

Η βιβλιοθήκη προσφέρει κοινωνικό αγαθό, πράγμα ασυμβίβαστο προς την επιχειρηματικότητα, άρα και την κερδοφόρα τιμολόγηση των υπηρεσιών αυτών, παρόλο που από την πλευρά των χρηστών υπάρχει και το κόστος των υποδομών, που ασφαλώς δεν εισπράττεται κατά την απολαβή των υπηρεσιών της, όπως του υπολογιστή, του εκτυπωτή, της ηλεκτρονικής δικτύωσης, του κτηρίου.

Στη βιβλιογραφία καταγράφονται προσπάθειες κοστολόγησης των υπηρεσιών, με ποσοτικές, οικονομικές και ποιοτικές μεθοδολογίες, όπου ορίζονται τα κόστη και οι αξίες των επιμέρους υπηρεσιών και προϊόντων, των υποδομών και του ανθρώπινου δυναμικού, για να εξαχθεί, εξ αυτών, η απόδοση των επενδύσεων.²

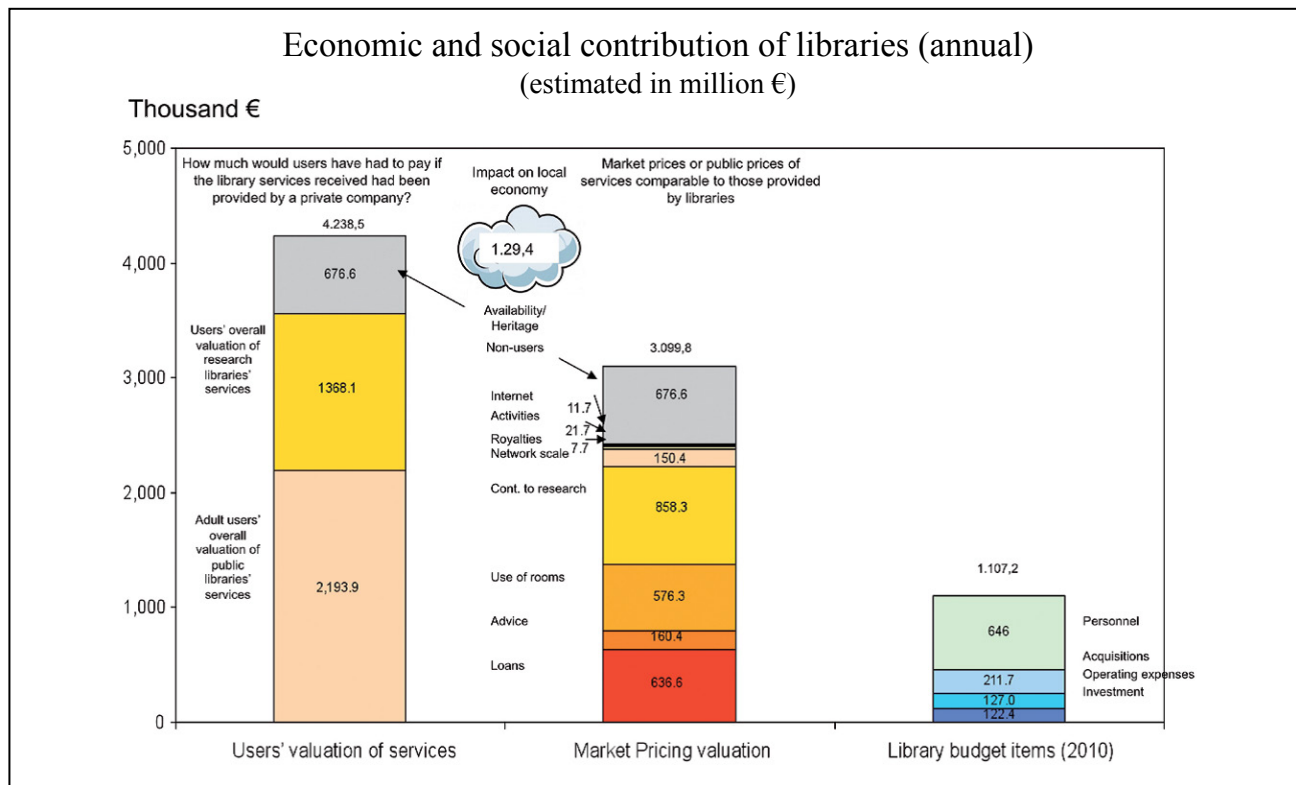
Η απόδοση των επενδύσεων ορίζεται με τη σύγκριση του συνολικού κόστους παραγωγής προς την αξία του για τους χρήστες. Και η αξία καθορίζεται από την εξοικονόμηση χρόνου και προσπάθειας, όταν χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης, για να έχουν κάποιο αποτέλεσμα. Η εξοικονόμηση χρόνου και

¹ Όπως αναφέρει η Oakleaf (2010) τα οφέλη γι' αυτούς τους επαγγελματίες προσδιορίζονται: 1) στον χρόνο που εξοικονομείται, πολλαπλασιασμένος με τον μισθό, 2) στη βιομηχανική παραγωγικότητα, 3) στον μειωμένο κύκλο ζωής του προϊόντος, 4) στο μειωμένο κόστος εξαρτημάτων, 5) στην εξοικονόμηση εργασίας, 6) στη βελτίωση της ποιότητας, 7) στις αυξημένες πωλήσεις, 8) στην ταχύτερη αντίδραση στις απειλές, 9) στην απόδοση στην αξία των μετοχών, 10) στην αξία της ανάγνωσης, 11) στις απαιτήσεις για μεγαλύτερο χρόνο αναζήτησης πληροφοριών, 12) στη μείωση του κινδύνου άσχετης ή ακατάλληλης πληροφόρησης.

² U.S. Department of Energy: Value of the Energy data base. King Research Inc, National technical information center, March 1, 1982. 81σ. Αποδελτιώνεται από τους Zachert και Williams (1992: 228-9). Επίσης, Kaufman (2008) και Kingma and McClure (2015).

προσπάθειας προκύπτει από έρευνα που διεξάγει η βιβλιοθήκη και απαντούν οι ίδιοι οι χρήστες (FESABID Study, 2014). Ο χρόνος των εργαζομένων, όπως και των ερευνητών, αποτελεί ένα κριτήριο μέτρησης του κέρδους που έχει κριθεί στην πράξη από τη χρήση της βιβλιοθήκης³ (βλ. Εικ. 1).

Πάντως, γενικότερα μιλώντας, η βιβλιοθήκη θα πρέπει να αντιμετωπίζεται από τον οργανισμό στον οποίο ανήκει ως επενδυτικό κεφάλαιο και όχι ως ένα πολυδάπανο κέντρο. Η υποστήριξη του οργανισμού και η αναγνώριση της αξίας της βιβλιοθήκης συντελούν στην αύξηση των οικονομικών παροχών που βοηθούν στην περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης (Σεμερτζάκη, 2011).

Εικόνα 1. Μελέτη FESABID: Οικονομική και Κοινωνική Συμβολή των Βιβλιοθηκών, 2014

Η βιβλιοθήκη βρίσκεται στην καρδιά της μάθησης και η μάθηση, όπως εξελίσσονται τα διεθνή κοινωνικοοικονομικά πράγματα, είναι η καρδιά όλων των λειτουργιών και υπηρεσιών ενός οργανισμού. Το περιβάλλον των βιβλιοθηκών ως οργανισμών μάθησης δεν είναι νέο. Αυτό που είναι διαφορετικό σήμερα είναι η διευρυμένη έμφαση που δίνεται στη σπουδαιότητα της βιβλιοθήκης ως οργανισμού μάθησης και η εμφάνιση του διδακτικού ρόλου σε κάθε είδος βιβλιοθήκης (Κατσιρίκου, 2015).

2. Συνεργασίες

Οι συνεργασίες μεταξύ των βιβλιοθηκών δεν αποτελούν νέο φαινόμενο, αντίθετα οι βιβλιοθήκες στη μακριά διαδρομή τους στο χρόνο έχουν αξιοποιήσει το ισχυρό αυτό μέσο για την επίτευξη στόχων και προκλήσεων. Βιβλιοθήκες διαφόρων ειδών και μεγεθών συνεργάζονται μεταξύ τους εντός και εκτός της χώρας. Όπως αναφέρει η Murray (2015) οι περισσότεροι βιβλιοθηκονόμοι διαθέτουν την κουλτούρα των συνεργασιών μιας και ανεξαρτήτως του εργασιακού τους περιβάλλοντος, έχουν εκπαιδευτεί για την αξία τους.

Σήμερα, όμως, με δεδομένη τη διεθνή οικονομική κατάσταση, οι συνέργειες εκτείνονται πέραν των λειτουργικών και σε στρατηγικές συμμαχίες, με κοινή ανάληψη ρίσκου, δέσμευση στον καταμερισμό των αποτελεσμάτων, ειδικά της αποτυχίας, ενώ ο κατάλογος των εταιρών έχει διευρυνθεί με τα ακαδημαϊκά τμήματα, τους συγγενείς θεματικά επαγγελματικούς οργανισμούς και φορείς, τους εκδότες, τους παρόχους πηγών πληροφόρησης και γνώσης κ.ά.

³ Manning, Helen (1983): Application of Data from a user survey. In *Online Age: assessment and Decisions. Collected papers presented at the 12th ASIS Mid-Year Meeting*. ASIS, 2-3. Αποδελτιώνεται από τους Zachert και Williams (1992: 228-9).

Οι συνεργασίες σχετίζονται με ένα ευρύ φάσμα λειτουργιών των βιβλιοθηκών και μπορεί να περιλαμβάνουν αγορά/συνδρομή υλικού, ανάπτυξη υπηρεσιών, τεχνολογικών υποδομών, ιδρυματικών αποθετηρίων κ.ά. Επιπρόσθετα, τα συνεργατικά σχήματα μπορούν να αποτελέσουν μέρος μιας ευρύτερης αλλαγής στο μοντέλο της ακαδημαϊκής δημοσίευσης (Maskell, 2008).

Το SCONUL (www.sconul.ac.uk/) στο Ηνωμένο Βασίλειο, το OCLC (www.ocul.on.ca/) στον Καναδά, το Orbis Cascade Alliance (www.orbiscascade.org/) και το Oberlin Group (www.oberlingroup.org/) στις ΗΠΑ, το NSLA (www.nsla.org.au/) στην Αυστραλία, τα CALIS (www.calis.edu.cn/) και CASHL (www.cashl.edu.cn/portal/) στην Κίνα (Xu, 2010) αποτελούν μερικά μόνο παραδείγματα συνεργατικών σχημάτων βιβλιοθηκών ανά τον κόσμο με σκοπό την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών και την ενίσχυση της ικανοποίησης των χρηστών. Στην Ελλάδα γνωρίζουμε λαμπρά παραδείγματα συνεργασιών, όπως ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ), η Οργανωτική Επιτροπή Ενίσχυσης Βιβλιοθηκών (ΟΕΕΒ), οι Ελληνικές Βιβλιοθήκες με Κέντρα Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης και το Τρίγωνο Ναυτιλιακών Βιβλιοθηκών (Ίδρυμα Ευγενίδου, Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη και Πανεπιστήμιο Αιγαίου).

Η διεθνής εμπειρία έχει δείξει τη δυναμική και τα ποικίλα πλεονεκτήματα της συνεργασίας των βιβλιοθηκών που βασίζονται στη συμπληρωματικότητα, στην εξειδίκευση και στην αξιοποίηση των ισχυρών στοιχείων κάθε οργανισμού-εταίρου. Η ιδεατή οργάνωση αναλύει εξαντλητικά και παραστατικά τις δομές και τις λειτουργίες. Προϋπόθεση είναι η αναδιάρθρωση των βιβλιοθηκών σε οργανισμούς μάθησης, για την ικανοποίηση των αναγκών των χρηστών αλλά και του προσωπικού. Μέσω των συνεργατικών ενεργειών επιχειρείται από τις βιβλιοθήκες η διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος «δύναμης» και «φωνής» ενάντια στα οικονομικά τείχη που χρόνο με τον χρόνο υψώνουν οι εκδότες. Πέραν αυτών, όμως, οι συνεργασίες αποτελούν έναν μοχλό διαμόρφωσης και ανάπτυξης νέων υπηρεσιών προς το κοινό.

3. ΔΙ.Ο.ΒΙ. (Δίκτυο Οικονομικών Βιβλιοθηκών)

3.1 Ιστορικό δημιουργίας του Δικτύου

Τα τελευταία χρόνια οι επικρατούσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες ενίσχυσαν την πεποίθηση των οργανισμών και κατ' επέκταση των βιβλιοθηκών του δημόσιου αλλά και του ιδιωτικού τομέα, ότι τίποτα πλέον δεν θεωρείται δεδομένο (Kostagiolas e.a., 2011). Η ιδέα της δημιουργίας της ομάδας του ΔΙΟΒΙ (libnt2.lib.unipi.gr/diovi/) ήλθε ως αποτέλεσμα των διαφαινόμενων το 2011 και το 2012 δυσκολιών στην ελληνική οικονομία και κοινωνία. Όπως συμβαίνει σε όμοιες περιπτώσεις, η ιδέα ξεκίνησε από την άτυπη και διερευνητική συζήτηση μεταξύ ανθρώπων που εργάζονται σε οικονομικές βιβλιοθήκες, ζητώντας τρόπους να βελτιώσουν τις υπηρεσίες τους, να ανταλλάξουν ιδέες και πηγές, ώστε να ανταποκριθούν ορθότερα στις πληροφοριακές απαιτήσεις του κοινού τους (Σεμερτζάκη, 2015).

Το 2012, με δραστική μείωση ανθρώπινων και οικονομικών πόρων ειδικά στα ακαδημαϊκά ιδρύματα, αποτέλεσε τον κατάλληλο χρόνο κατά τον οποίο ωρίμασαν οι συνθήκες, για να ενώσουν τα ιδρύματα τις δυνάμεις τους και να ενισχύσουν τη λειτουργία των βιβλιοθηκών τους. Οι δέκα αυτές βιβλιοθήκες αντιμετωπίζοντας νέες προκλήσεις στην περίοδο των μειωμένων προϋπολογισμών επανεξέτασαν τη στρατηγική τους και αναζητήσαν λύσεις μέσω της συμμετοχής τους σε μια ομάδα αναγνωρίζοντας την αξία της συνεργασίας και της συνένωσης δυνάμεων. Η κύρια πρόκληση όμως της συμμετοχής των βιβλιοθηκών σε ένα τέτοιο σχήμα εστιάζεται στο ότι οι βιβλιοθήκες προέρχονταν από διάφορους φορείς, τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα, και, ως εκ τούτου, καταγράφονται:

- ανομοιογένεια οργανισμών ως προς το νομικό καθεστώς που τους διέπει,
- ανισότητα προϋπολογισμών,
- ποικιλία υλικού,
- διακυμάνσεις στον αριθμό προσωπικού,
- διαφοροποιήσεις των κανονισμών λειτουργίας.

Αυτές ακριβώς οι διαφορές ήταν και ο λόγος για τον οποίο η δημιουργία του Δικτύου δεν ακολούθησε τις συνθήκες (π.χ. ΣΕΑΒ) οργανωτικές δομές των συνεργατικών σχημάτων (Bostick, 2011) π.χ. ΣΕΑΒ, αλλά διαμορφώθηκε –τουλάχιστον στη φάση αυτή– με βάση τα εξής:

- οριζόντιο διοικητικό σχήμα: όλα τα μέλη αποφασίζουν από κοινού και θεωρούνται ίσα,
- δεν υπάρχει οικονομική συνδρομή: τα μέλη αναγνωρίζουν ότι εν μέσω των μειωμένων προϋπολογισμών για πολλά από τα συμμετέχοντα ιδρύματα, η επιβολή οποιουδήποτε οικονομικού κόστους αυτόματως θα σήμαινε και τη μη συμμετοχή τους στο Δίκτυο,

- το κάθε μέλος έχει το δικαίωμα να αποχωρήσει χωρίς κανένα κόστος οποιαδήποτε στιγμή αυτό επιλέξει,
- το κάθε μέλος συμμετέχει με γνώμονα τις δυνατότητες και τα μέσα που διαθέτει (π.χ. προσωπικό, υπηρεσίες κλπ).

Στην περίπτωση του ΔΙΟΒΙ δόθηκε ιδιαίτερη σημασία σε αρχές που σχετίζονται με:

- την αναγνώριση από όλα τα μέλη της ανάγκης συμμετοχής στο Δίκτυο,
- την αμοιβαία επικοινωνία και ισότητα μεταξύ των μελών,
- τη συνέπεια των λόγων και των πράξεων κατά την ανάληψη εκτέλεσης μιας λειτουργίας στα πλαίσια του Δικτύου, και
- τη λήψη αποφάσεων κατόπιν συζητήσεων και ισότιμης ανταλλαγής ιδεών.

3.2 Μέλη του ΔΙ.Ο.ΒΙ.

Τα δέκα πρώτα μέλη του ΔΙΟΒΙ αποτελούν οι κάτωθι βιβλιοθήκες:

1. Βιβλιοθήκη Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (www.nbg.gr/el/the-group/corporate-social-responsibility/responsibility-society/bibliothiki)
2. Βιβλιοθήκη Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (www.kepe.gr/index.php/el/bibliothiki)
3. Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (www.lib.aueb.gr/)
4. Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Πειραιώς (www.lib.unipi.gr/)
5. Βιβλιοθήκη Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς (www.piop.gr/el/vivliothiki.aspx)
6. Βιβλιοθήκη Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ([www.lib.uoa.gr/biblio8ikes/selida-biblio8ikhs/?tx_wfqbe_pi1\[libid\]=oikonepist](http://www.lib.uoa.gr/biblio8ikes/selida-biblio8ikhs/?tx_wfqbe_pi1[libid]=oikonepist))
7. Βιβλιοθήκη της Τράπεζας της Ελλάδος (library.bankofgreece.gr/)
8. Βιβλιοθήκη Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Μεταφορών και Δικτύων (www.mou.gr/el/Pages/Default.aspx)
9. Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης Χαροκοπείου Πανεπιστημίου (www.library.hua.gr)
10. Βιβλιοθήκη Alpha Bank (www.alphapolitismos.gr/gr/04-Library, www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=699)

Οι συναντήσεις των μελών διεξάγονται περίπου σε μηνιαία βάση σε χώρους των Βιβλιοθηκών-μελών του ΔΙΟΒΙ. Ο χώρος συνάντησης προτείνεται από το μέλος που έχει την ευχέρεια φιλοξενίας της επόμενης συνάντησης των μελών και εγκρίνεται από τα παρισταμένα μέλη.

Σε κάθε συνάντηση συμμετέχει ένας -τουλάχιστον- εκπρόσωπος από κάθε βιβλιοθήκη-μέλος του Δικτύου. Από τις πρώτες συναντήσεις των μελών προέκυψε η ανάγκη της συνέπειας στην παρουσία του ίδιου εκπροσώπου στις συναντήσεις, προκειμένου το αντίστοιχο ίδρυμα να συμμετέχει ισότιμα στις συζητήσεις και τις αποφάσεις που παίρνονται. Το μέλος που φιλοξενεί τη συνάντηση των μελών έχει την ευθύνη έκδοσης των πρακτικών της. Τα πρακτικά κοινοποιούνται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στα μέλη, τα οποία έχουν τη δυνατότητα βελτιώσεων του κειμένου. Το τελικό κείμενο αποστέλλεται εκ νέου για ενημέρωση σε όλα τα μέλη. Σημειώνεται ότι όλα τα μέλη είναι ισότιμα και έχουν το δικαίωμα να θέσουν ζητήματα προς διαβούλευση. Οι αποφάσεις παίρνονται κατόπιν συζήτησης και συμφωνίας όλων των μελών. Η δημιουργία λογότυπου του Δικτύου, ιστοσελίδας, δίσκων φυλλαδίων, σελίδων κοινωνικών δικτύων αποτέλεσαν τις πρώτες δραστηριότητες των μελών του Δικτύου. Τα πρώτα άυλα αποτελέσματα της συνεργασίας έκαναν την εμφάνισή τους το έτος που πέρασε και καταγράφονταν προφορικά στις συναντήσεις των μελών (π.χ. στην εξυπηρέτηση χρηστών με εξειδικευμένη πληροφοριακή ανάγκη).

3.2 Αποστολή και στόχοι

Το 2012 συνετάχθησαν από τους εκπροσώπους των δέκα βιβλιοθηκών οι βασικές αρχές του ΔΙΟΒΙ, περιλαμβάνοντας την αποστολή, τους στόχους και τις ενέργειες που προτίθετο να αναλάβει η κάθε βιβλιοθήκη. Με την ολοκλήρωση της καταγραφής των βασικών αρχών η κάθε βιβλιοθήκη αιτήθηκε εγγράφως τόσο τη συμμετοχή της στο Δίκτυο όσο και τη συμμετοχή εκπροσώπου του προσωπικού της στις τακτικές συναντήσεις του Δικτύου, προκειμένου να έχει την πλήρη στήριξη του φορέα στον οποίον υπάγεται.

Σύμφωνα με τις αρχές που καταγράφησαν, αποστολή του ΔΙΟΒΙ αποτελεί η συνεργασία των βιβλιοθηκών-μελών για την ανταλλαγή υπηρεσιών και πόρων σχετικών με συλλογές οικονομικού περιεχομένου, με απώτερη επιδίωξη την ποιοτικότερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση της κοινότητας των χρηστών τους. Οι χρήστες και όχι οι συλλογές βρίσκονται στο επίκεντρο των υπηρεσιών κάθε βιβλιοθήκης (χρηστοκεντρικές

υπηρεσίες). Στις δυσμενείς κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στη χώρα μας η ανάγκη πρόσβασης στην οικονομική πληροφορία είναι ακόμα μεγαλύτερη και οι βιβλιοθήκες είναι εκείνοι οι οργανισμοί που οφείλουν να παρέχουν δωρεάν ποιοτικές υπηρεσίες.

- Οι επιμέρους στόχοι που ορίστηκαν στις βασικές αρχές του ΔΙΟΒΙ σχετίζονται με:
- υπηρεσίες πληροφόρησης από τις βιβλιοθήκες—μέλη προς το κοινό τους,
- διαδανεισμό έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, στα πλαίσια των προβλεπόμενων συμβάσεων και περιορισμών,
- διερεύνηση της πιθανής κοινής αγοράς ηλεκτρονικών πηγών κοινού ενδιαφέροντος,
- κοινή πολιτική ανάπτυξης συλλογών, ώστε κάθε βιβλιοθήκη να αναπτύσσει τη συλλογή της σε θεματικές ενότητες που αποτελούν τον κορμό των δραστηριοτήτων του γονεϊκού ιδρύματος, ώστε να αποφευχθούν οι επικαλύψεις και η απώλεια πόρων.

3.3 Διοργάνωση Ημερίδας

Τον Σεπτέμβριο 2014 αποφασίστηκε η διοργάνωση ημερίδας, για να διερευνηθούν οι διαθέσεις και οι επιθυμίες του κοινού που εξυπηρετούν οι βιβλιοθήκες-μέλη του Δικτύου. Το σκεπτικό στο οποίο βασίστηκε η απόφαση αυτή σχετιζόταν με τη γενικότερη πρόθεση αξιολόγησης του έργου των φορέων, της αποτίμησης των υπηρεσιών, καθώς και του εντοπισμού τρόπων βελτίωσης. Για τους λόγους αυτούς, σκοπίμως δεν συμπεριελήφθησαν στους ομιλητές άνθρωποι που εργάζονται στις βιβλιοθήκες του Δικτύου, αλλά ζητήθηκε από τους χρήστες να μοιραστούν μαζί μας τις εμπειρίες τους. Η ημερίδα στόχευε:

- στην επισήμανση των αδυναμιών των βιβλιοθηκών,
- στην διερεύνηση των αναγκών των χρηστών (user needs detection),
- στην επισήμανση των αναγκών για νέες υπηρεσίες, και
- στην καταγραφή νέων ιδεών, για να διαδοθεί το είδος της πληροφορίας και γνώσης που κατέχουν οι οικονομικές βιβλιοθήκες.

3.5 Απολογισμός Ημερίδας

Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε στην Τράπεζα της Ελλάδος, και ο αριθμός των συμμετεχόντων σ' αυτήν ανήλθε στους 207 (εκτός των μελών του ΔΙΟΒΙ και των ομιλητών).

Στους συμμετέχοντες διανεμήθηκαν βεβαιώσεις συμμετοχής και ερωτηματολόγια για την αξιολόγηση της εκδήλωσης. Τα συμπεράσματα από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν θα ληφθούν υπόψη από το ΔΙΟΒΙ για τον προγραμματισμό των επομένων δράσεών του.

Η εκδήλωση μαγνητοσκοπήθηκε από το Ίδρυμα Μποδοσάκη με στόχο να καταστεί αναζητήσιμη κάθε ομιλία από τον επισκέπτη του ιστότοπου (<http://www.blod.gr>). Για την καταγραφή των ομιλιών ζητήθηκε και λήφθηκε η συναίνεση των ομιλητών.

Επίσης, η εκδήλωση βιντεοσκοπήθηκε από το Κέντρο Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης της Τράπεζας της Ελλάδος.

Στα συμπεράσματα της ημερίδας συμπεριλαμβάνονται τα κάτωθι:

- Οι υπηρεσίες των οικονομικών βιβλιοθηκών εκλαμβάνονται ως επιχειρηματικά προϊόντα με χρήστες από όλο τον κόσμο, εφόσον προσφέρουν υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας με την εξοικονόμηση χρόνου από τη βοήθεια στην κάλυψη των ερευνητικών, πληροφοριακών και γνωσιακών αναγκών του κοινού τους.
- Παρουσιάζεται η ανάγκη προσέγγισης και σύνδεσης με τον επιχειρηματικό κόσμο, παρέχοντάς του πληροφορίες και διαχέοντας τη γνώση που κατέχουν οι οικονομικές βιβλιοθήκες.
- Είναι αναγκαία η επέκταση των υπηρεσιών των οικονομικών βιβλιοθηκών για την κάλυψη της διαχείρισης των δεδομένων που χρησιμοποιούν οι ερευνητές, διευκολύνοντας την έρευνά τους.
- Η αποτελεσματικότητα και λειτουργικότητα των οικονομικών βιβλιοθηκών κρίνεται από την ποιότητα των οικονομικών αναλύσεων των ερευνητών.
- Η διαχείριση ημιδημοσιευμένων κειμένων, όπως είναι τα δοκίμια εργασίας (working papers), αποτελεί νέα πρόκληση για τις οικονομικές βιβλιοθήκες, καθώς καταγράφουν την παραγόμενη γνώση του οργανισμού, αλλά λίγα εξ αυτών δημοσιεύονται σε επιστημονικά περιοδικά.
- Οι οικονομικές βιβλιοθήκες, όπως και τα υπόλοιπα είδη βιβλιοθηκών, ξεφεύγουν από τις παραδοσιακές λειτουργίες τους και ενεργούν ως παραγωγοί και εκδότες περιεχομένου με τη διαχείριση ανοικτών δεδομένων, πρωτογενών πληροφοριών και μεγάλων συνόλων δεδομένων γνωστά ως (big data).

- Καθώς η οικονομική επιστήμη διασυνδέεται με άλλους επιστημονικούς κλάδους, οι οικονομικές βιβλιοθήκες οφείλουν να διασφαλίζουν τη διεπιστημονικότητα των συλλογών τους.
- Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης οι οικονομικές βιβλιοθήκες μπορούν να διευρύνουν τις συνεργασίες τους με ομότιμους στο εξωτερικό, αλλά και να προσεγγίσουν τον ελληνισμό του εξωτερικού.
- Τέλος, δεν υπάρχει πολιτισμός χωρίς οικονομία, όπως δεν υπάρχει οικονομία χωρίς πολιτισμό.

Κοινή ήταν η πεποίθηση όσων πήραν μέρος στην ημερίδα ότι οι συνεργασίες και συνέργειες όχι μόνο μεταξύ των οικονομικών βιβλιοθηκών αλλά και με ιδρύματα, φορείς επιχειρηματικότητας και επιστημονικά κέντρα είναι επιβεβλημένες και μόνο θετικά αποτελέσματα μπορούν να αποφέρουν για τις βιβλιοθήκες, την έρευνα και την οικονομία. Η καλλιέργεια διαλόγου μεταξύ των οικονομικών εταίρων στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα κρίνεται ως η απαρχή για νέες διαστάσεις της λειτουργίας των οικονομικών βιβλιοθηκών. Η παροχή της σωστής πληροφόρησης, στους σωστούς ανθρώπους, την κατάλληλη στιγμή είναι το τρίπτυχο των ποιοτικών υπηρεσιών των οικονομικών βιβλιοθηκών προς το κοινό τους.

Ο θεσμός της βιβλιοθήκης αποτελεί ανθρώπινη εφεύρεση, ένα σύστημα με πρακτικές για τη διαφύλαξη της ανθρώπινης διάνοησης και η πρόσβαση σ' αυτές διευκολύνει τη διάχυση της πληροφόρησης και της γνώσης. Τις βιβλιοθήκες απαρτίζουν οι άνθρωποι της, δηλαδή το προσωπικό που εργάζεται σ' αυτές και η κοινότητα των χρηστών που εξυπηρετούν.

Τα αποτελέσματα της ημερίδας ήταν ενθαρρυντικά, καθώς εξελήφθησαν ως η απαρχή ενός νέου διαλόγου μεταξύ χρηστών και οικονομικών βιβλιοθηκών και τέθηκε μια βάση επικοινωνίας με προοπτικές για το μέλλον.

Οι μετέχοντες στην ημερίδα συμφώνησαν ότι όλες οι ενέργειες κατατείνουν στον απώτερο στόχο των οικονομικών βιβλιοθηκών που είναι η ικανοποίηση των αυξημένων απαιτήσεων της κοινότητας των χρηστών τους.

3.6 Αξιολόγηση της ημερίδας

Το συνοδευτικό υλικό που δινόταν σε κάθε συμμετέχοντα που έκανε εγγραφή για την παρακολούθηση της ημερίδας περιελάμβανε, εκτός των άλλων, έντυπο ερωτηματολόγιο για την αξιολόγηση της ημερίδας μετά την ολοκλήρωσή της. Συγκεντρώθηκαν 121 ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από συμμετέχοντες στην ημερίδα, ποσοστό που κρίνεται αρκετά ικανοποιητικό για την εξαγωγή συμπερασμάτων (βλ. Πίν. 1).

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης απέδωσαν την ικανοποίηση των συμμετεχόντων από τον χώρο, τους ομιλητές, την ενημέρωση και τη γενικότερη διοργάνωση της ημερίδας.

Συμμετέχοντες	207
Ομιλίες	11
Ομιλητές	17
Συντονιστές	3
<i>Αξιολόγηση ημερίδας</i>	
Συμπληρωμένα Ερωτηματολόγια	121 (58.4%)
Κίνητρο συμμετοχής	«Επαγγελματική ενημέρωση» 61.1%
Πηγή Πληροφόρησης της Ημερίδας	«Ίδρυμα/Βιβλιοθήκη» 30.5%
Ικανοποίηση από την ενημέρωση	«πολύ» 41.3%
Ικανοποίηση από τον χώρο	«πάρα πολύ» 52.06%
Ικανοποίηση από τους ομιλητές	«πολύ» 47.1%
Ικανοποίηση από το συνοδευτικό υλικό	«πολύ» 33.05%

Πίνακας 1: Η ημερίδα με αριθμούς

4. Μελλοντικές Ενέργειες

Τα αποτελέσματα της ημερίδας αποτέλεσαν το κύριο θέμα συζήτησης των μελών του Δικτύου στις πρώτες συναντήσεις τους μετά τη διοργάνωσή της. Απόρροια αυτών αποτελούν οι επόμενες ενέργειες που πρέπει να υλοποιηθούν από το Δίκτυο και θα κινηθούν σε δύο άξονες:

1) Ενέργειες που αφορούν το ίδιο το Δίκτυο και την οργάνωσή του, όπως:

- η υπογραφή μνημονίου συνεργασίας μεταξύ των οργανισμών του ΔΙΟΒΙ σε βασικά σημεία, όπως π.χ. ο διαδανεισμός,
- η καθιέρωση μηχανισμού καταγραφής των πληροφοριακών αιτημάτων που ζητούνται/ικανοποιούνται μέσω του Δικτύου,

- η διαδικασία εισόδου νέων μελών στο ΔΙΟΒΙ,
  - η δημιουργία υπηρεσίας «Ρωτήστε έναν Βιβλιοθηκονόμο» (Ask a Librarian) στην ιστοσελίδα του ΔΙΟΒΙ, χρησιμοποιώντας προγράμματα ανοικτού λογισμικού.
- 2) Ενέργειες που σχετίζονται με τους σκοπούς και τους στόχους του Δικτύου, όπως:
- η συνέχιση της υποστήριξης της ερευνητικής διαδικασίας,
  - η αξιοποίηση προγραμμάτων πληροφοριακής παιδείας που παρέχουν τα μέλη του ΔΙΟΒΙ (π.χ. Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Πειραιώς, Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου) και τον σχεδιασμό και την υλοποίηση νέων. Τα προγράμματα αυτά μπορεί να σχετίζονται με την οικονομική πληροφορία (financial literacy), την αποτελεσματική χρήση των πηγών πληροφόρησης των οικονομικών βιβλιοθηκών, και μπορούν να πραγματοποιηθούν και σε συνεργασία και με άλλους φορείς, όπως το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, που διαθέτει σχετική υποδομή,
  - η συμβολή στην περαιτέρω κατάρτιση του προσωπικού των βιβλιοθηκών- μελών του ΔΙΟΒΙ για την ανάπτυξη περισσότερων δεξιοτήτων, όπως η γνώση βασικών εννοιών της οικονομικής επιστήμης και των συναφών προς αυτήν επιστημών,
  - η ανάπτυξη κουλτούρας συνεργασιών για την ενθάρρυνση της ανοικτής πρόσβασης στην έρευνα και τη μάθηση,
  - η μελέτη της πληροφοριακής συμπεριφοράς των ερευνητών στις οικονομικές βιβλιοθήκες αλλά και των δυνητικών χρηστών,
  - η διενέργεια έρευνας με ερωτηματολόγια προς τους χρήστες των οικονομικών βιβλιοθηκών, για να εκτιμηθεί ο αριθμός και η στρωματογραφία τους,
  - η επιδίωξη σύναψης μνημονίων συνεργασίας με φορείς στατιστικών δεδομένων,
  - η καθιέρωση ετήσιας εκδήλωσης, επικοινωνίας με το κοινό (π.χ. ημερίδας).

Η προσαρμογή των υπηρεσιών των βιβλιοθηκών στις σύγχρονες πληροφοριακές και γνωσιακές ανάγκες των αναγνωστών και η ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας των οικονομικών βιβλιοθηκών αποτελεί προτεραιότητα για τα μέλη του Δικτύου. Η προσπάθεια που γίνεται από το ΔΙΟΒΙ είναι εθελοντική, με γνώμονα την εξυπηρέτηση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο των χρηστών και την καλύτερη εκμετάλλευση των συλλογών. Οι δυσκολίες που έχουμε να αντιμετωπίσουμε ως βιβλιοθήκες ποικίλων οργανισμών σε συσχετισμό με την τρέχουσα κοινωνικοοικονομική κατάσταση της χώρας δεν είναι λίγες. Βασίζομαστε όμως στην κοινή πίστη και επιθυμία να συνεχίσουμε, εδραϊώνοντας τη θέση μας, προσθέτοντας νέα μέλη, με κοινή γραμμή μας την ιδέα για συνεργασία.

5. Ευχαριστίες

Ευχαριστώ τους συναδέλφους των Βιβλιοθηκών μελών του ΔΙΟΒΙ για τη στήριξη και τη συμβολή τους στη διαμόρφωση του άρθρου, καθώς και τους συναδέλφους μου στη ΒΚΠ για τη συνολική στήριξη αυτής της συνεργατικής μας προσπάθειας.

6. Βιβλιογραφία

- Κατσιρίκου, Α. (2015). Η οικονομική πληροφορία και η προστιθέμενη αξία των βιβλιοθηκών στο Επιστημονική Ημερίδα «*Η συμβολή των Οικονομικών Βιβλιοθηκών στην έρευνα και στην ανάπτυξη*», ΔΙΟΒΙ, Τράπεζα της Ελλάδος, 6 Μαρτίου. Ανακτήθηκε 10.7.2015 από http://libnt2.lib.unipi.gr/diovi/images/pdf/presentations/presentation_katsirikou.pdf
- Σεμερτζάκη, Ε. (2014). Future libraries: infinite possibilities (Μελλοντικές βιβλιοθήκες: άπειρες δυνατότητες): 79ο Ετήσιο Συνέδριο της IFLA, 2013. *Συνεργασία*, 2 (1). Ανακτήθηκε 15.7.2015 από <http://www.goethe.de/ins/gr/lp/prj/syn/ozs/oa18/ifla/enindex.htm>
- Σεμερτζάκη, Ε. (2015). Δίκτυο Οικονομικών Βιβλιοθηκών: μια πρωτοβουλία για κοινές δράσεις και υπηρεσίες στο Επιστημονική Ημερίδα «*Η συμβολή των Οικονομικών Βιβλιοθηκών στην έρευνα και στην ανάπτυξη*», ΔΙΟΒΙ, Τράπεζα της Ελλάδος, 6 Μαρτίου. Ανακτήθηκε 11.7.2015 από http://libnt2.lib.unipi.gr/diovi/images/pdf/presentations/presentation_semertzaki.pdf
- Association of College and Research Libraries (2010). *Value of Academic Libraries: A Comprehensive Research Review and Report*. Researched by Megan Oakleaf. Chicago: Association of College and Research Libraries. Ανακτήθηκε 19.7.2015 από http://www.ala.org/acrl/sites/ala.org/acrl/files/content/issues/value/val_report.pdf

- Bostick, S. (2011). Academic Library Consortia in the United States: An Introduction. *Liber Quarterly*, 11 (1), 6-13
- FESABID Study (2014). *The Economic and Social Value of Information Services: Libraries*. Co-ordinated by Jose Antonio Gomez Yanez. Madrid: Estudio de Sociologia Consultores. Ανακτήθηκε 15.7. 2015, http://www.fesabid.org/documentos/economic_social_value_information_service_libraries.pdf
- Kaufman, Paula T. (2008). The Library as strategic investment: results of the Illinois return on investment study. *LIBER Quarterly*, 18 (3/4), 424-36.
- Kingma, B. and McClure, K. (2015): Lib-Value: Values, Outcomes, and Return on Investment of Academic Libraries, Phase III: ROI of the Syracuse University Library. *College and Research Libraries*, 76 (1), 63-80.
- Kostagiolas, P. e.a. (2011). A library management response model against the economic crisis: The case of public libraries in Greece. *Library Review*, 60 (6), 486- 500.
- Maskell, C.A. (2008). Consortia: anti-competitive or in the public good?. *Library Hi Tech*, 26 (2), 164 - 183
- Stewart, T. (1996). Your company's most valuable asset: Intellectual capital. *Fortune*, October, 28-33.
- Xu, D. (2010). CALIS, CASHL and library consortium trend in China. *Library Management*, 31 (8/9), 690 - 701.
- Zachert, M. J. and Williams R. (1992). Marketing measures for information services. In B. Cronin, Blaise (Ed.), *The Marketing of Library and Information Services 2*. London: Aslib, The Association for Information Management.

Ιφιγένεια Βαρδακώστα

Η Ιφιγένεια Βαρδακώστα είναι Βιβλιοθηκονόμος, απόφοιτη του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του ΤΕΙ Αθήνας, κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη «Διοίκηση και Οργάνωση Βιβλιοθηκών με έμφαση στις νέες τεχνολογίες της πληροφορίας» του τμήματος Αρχιονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου και υποψήφια διδάκτορας του ίδιου τμήματος. Εργάστηκε στη Φιλοσοφική Βιβλιοθήκη «Ελλη Λαμπρίδη» της Ακαδημίας Αθηνών για την οποία συνέβαλε στην ολοκλήρωση της επεξεργασίας και καταχώρισης των συλλογών της σε αυτοματοποιημένο Πληροφοριακό Σύστημα, καθώς και στην καταγραφή, επεξεργασία και επικοινωνία των περιοδικών της εκδόσεων στον Συλλογικό Κατάλογο ΕΔΕΤΒ του ΕΚΤ.

Από το 1995 εργάζεται στη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου όπου και είναι η υπεύθυνη Βιβλιοθηκονόμος. Έχει συμμετάσχει στην υλοποίηση πολλών προγραμμάτων για τη ΒΚΠ και έχει συνεργαστεί με μέλη της ακαδημαϊκής της κοινότητας για την υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης των ακαδημαϊκών δεξιοτήτων των φοιτητών. Παράλληλα, έχει ασχοληθεί με την οργάνωση και επεξεργασία πολλών ιδιωτικών συλλογών, χρησιμοποιώντας τους διεθνείς κανόνες και πρότυπα της βιβλιοθηκονομικής επιστήμης. Διαθέτει πλήθος συμμετοχών σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια, ημερίδες, workshops κλπ. Έχει παρουσιάσει σε αντίστοιχες εκδηλώσεις σειρά ανακοινώσεων, ενώ έχει δημοσιεύσει άρθρα σε διεθνή περιοδικά. Είναι μέλος της Συντακτικής και Επιστημονικής Επιτροπής των περιοδικών “Journal of Map and Geography Libraries” και “Heal-Journal”.